

Beszámoló az 5. szekcióban elhangzottakról

A beszámolót készítette: Kaukerné Kovács Edit szekcióvezető,
a Szakképzési Munkacsoport tagja

- 16. Kreatív
- 21. Szépészet
- 2. Egészségügy
- 3. Egészségügyi technika
- 20. Sport

Ágazati-szakmai képzés

Általános vélemény, hogy az **ágazati képzés** nem okoz problémát az iskolákban. Mivel az ágazati vizsga helyi vizsga, ezért ez sem okozott nehézséget. A teljesítése is szinte teljes körűen sikeres volt, ha nem, akkor a javító ágazati vizsgán teljesítették a követelményeket a tanulók. Többen megfogalmazták, hogy az ágazati alapképzés sajnos időt vesz el a szakmai képzéstől, hiszen pl. a korábban 3 éves szakmai képzés, most 2 évre a szakirányú képzésre zsugorodott a szakképző iskolában. Az érettségi utáni kétéves képzésben megkérdőjelezhető a létjogosultsága. Az oda jelentkezők már megfontoltan döntöttek céltudatosan választanak valamilyen szakmát, felesleges nekik az ágazati képzés, úgysem jellemző, hogy változtatnának a jelentkezéskor megjelölt szakmájukon. Feleslegesnek tartjuk ott az ágazati alapvizsgát.

A **szakirányú** képzésben vannak olyan területek, ahol a külső partnerek a szakmai gyakorlati képzés mellett a szakmai elméleti oktatást is felvállalják. A szekció ágazataiban ez nem jellemző. Van egy-két kivétel, de többségében az elméleti oktatás az iskolákban marad.

Problémaként jelent meg, hogy vannak szakmák, ahol nagyon magas a tantárgyak száma, több heti 0,5 órás tantárgy is van, ami nehezíti a munkát. Sok esetben nagyon hosszúak a tantárgyak nevei is, ami nehezíti az adminisztrációt. Nehézséget okoz, hogy az új típusú bizonyítványokban egyáltalán nincsenek tantárgynevek benyomtatva. Ez azért is érthetetlen, hiszen a technikumban biztosan vannak a kötelező érettségi tantárgyak (magyar, matematika, történelem, idegen nyelv), van testnevelés is. Legalább ezeket benyomtathatták volna. Remélik, bíznak abban a kollégák, hogy minden iskola fog kapni bizonyítványnyomtatót, ami kezeli ezt a problémát, segíti az osztályfőnökök munkáját.

Felvetődött problémaként a művészeti képzésekben megjelenő anomália. Van olyan képzés, amely technikai és van olyan, ami szakgimnáziumban oktatható. Ezt azt jelenti, hogy egy iskolán belül van technikai és szakgimnáziumi osztály, ahol más-más törvényi szabályozás érvényes a diákokra. Egyikre a köznevelési, a másokra a szakképzési törvény. Javaslat, kérés lenne a jogharmonizáció elérése ezen a területen.

Ugyancsak problémaként vetődött fel, hogy nincs szabályozva az EGYMI-ben folyó résszakképesítésre felkészítő képzés. 2025-ig még vizsgáztathatnak, de mi lesz utána? Mi lesz ezekkel a képzésekkel?

Az eltérő szabályozás a művészeti, és EGYMI iskolákban a beiskolázást is hátráltatja, mert hiányzik pl. az ösztöndíj, mint motiváló elem.

Az egészségügyi képzésben érintett kollégák jelezték, hogy nagyon jó az együttműködés közöttük, sok információt nyerne egymástól. Örültek ennek a szekciónak is, hiszen most is köttettek ismeretségek. Úgy vélik, javasolják, hogy célszerű lenne a MESZK-el (Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara) felvenni a kapcsolatot, meghívni őket az NPK szakmai rendezvényeire, hogy teljesebb képet kapjanak ők is a szakmai képzés sajátosságairól, a felmerülő problémákról.

Az egészségügyi iskolákban egybehangzóan jelezték, hogy jó lehetőségként élték meg, hogy a 12. évfolyamot követően nem a kifutó OKJ-s szakmát indították, hanem az előzetes tanulmányok beszámításával áttértek a szakmajegyzékes képzésre, ehhez kapcsolódóan a tanulókkal munkaszerződést kötöttek, tehát anyagilag jobban jártak a diákok.

Minden területen problémát jelent, hogy nincsenek mintafeladatok az új típusú, a szakmajegyzék szerinti képzésben vizsgázók szakmai vizsgáinak interaktív részéhez. Segítené a felkészülést, ha lenne mintafeladatlap.

Minőségbiztosítás/oktatói értékelés

A szekcióban résztvevők egy része még nem vett részt a MIR-el (Minőségirányítási Rendszer) kapcsolatos továbbképzésen, így még nincsenek képen a feladat tekintetében. Akik már voltak, az első döbbenet után tudomásul vették, hogy meg kell csinálni. Egybehangzó vélemény volt, hogy úgy kell kialakítani a helyi MIR-t, hogy a kiadott kézikönyv elemeit minél nagyobb mértékben adaptálni kell, és az értékelő rendszert digitális elemekből kell felépíteni. Szükség lesz ügyes informatikusra, aki a mérőlapokat átülteti digitális platformra, és a kiértékelést is azzal elvéggezteti.

Az oktatói értékelésre vonatkozóan: várjuk az ígért kézikönyvet. Bízunk abban, hogy kellő idő áll majd rendelkezésre a lebonyolításra, és bízunk abban, hogy lesz forrás az értékelést követően bérrendezésre is.

A szakmás oktatók helyzete/továbbképzések

Több helyen érzik úgy a kollégák, hogy az a bérelőny, ami a közalkalmazotti státusból munkatörvénykönyve szerinti státuszba való átalakulás során megjelent, mára eltűnt. Több olyan oktató van, aki akkor 20% körüli béremelést kapott, amit napjainkra a köznevelésben dolgozók is megkaptak 2*10% formájában. Nagyon nehéz szakmás oktatót találni, hiszen a

bérek továbbra sem versenyképesek az iparban elérhetővel. Több a nyugdíj közelében lévő szakmai tanár, kevés a fiatal.

A továbbképzések mindenhol elindultak. Nagy segítség ebben az IKK honlapján elérhető OTR rendszer, továbbá a centrumok szervező munkája, és az esetenként szükséges anyagi forrás biztosítása.

Duális partnerekkel való együttműködés

A szekcióban érintett valamennyi szakmánál felmerül valamilyen nehézség a duális partnerek vonatkozásában:

Kreatív ágazatban: pl. a divatszabó képzésben a ruhaipari nagy cégek megszűnése miatt szinte nincs duális partner, a gyakorlati képzés kevés kivétellel iskolai tanműhelyekben folyik. Az ágazathoz kapcsolható művészeti képzésekben szintén nincs lehetőség külső képzőhelyen elsajátítani a szakmai fogásokat. Mindenki iskolai képzésben van. Ugyanez mondható el az EGYMI-ben folyó rész-szakképesítésekre történő felkészítésekre, ott sincs duális partner.

A **szépművészet ágazatban:** egybehangzóan úgy vélték a kollégák, hogy csak a 13. évfolyamon van létjogosultsága a külső partnereknél folyó gyakorlati képzésnek. Az ágazati alapképzésben még egyáltalán nem találkoznak valódi szakmai tartalommal (fodrász, kozmetikus, kéz- és lábápoló területen) a tanulók, ezért úgy mennének ki, hogy még semmit nem tudnak a gyakorlathoz kapcsolódóan, és egyébként is a heti 6 óra (1 nap) a finanszírozás alapján nem kifizetődő a mestereknek. 13. évfolyamra már lesz annyi alaptudásuk, és lesz annyi idő a gyakorlathoz, hogy akkor majd külső partnereknél tudnak készülni. Az érettségi utáni kétéves szakmai képzésben már most is a szakirányú képzésben van fogadó készség a mesterek részéről. Munkaszerződést kötöttek a diákokkal. Nem egyszerű a gyakorlati képzés szervezése, hiszen többségében egyesével lehet a tanulókat képzőhelyekre kihelyezni, ami sok szervező munkát, kapcsolattartást, odafigyelést igényel az iskola részéről. A Krétában is megsokasodnak a felhasználók, hiszen szinte minden tanulónak külön szakmai csoportot kell létrehozni egy osztályon belül.

Az **egészségügyi ágazatban:** nagy gondot okozott a CoVid19 okozta járvány, és az ahhoz kapcsolódó előírások, vagyis az, hogy csak oltott személy léphet be az egészségügyi intézménybe. Tehát az oltatlan diákok nem tudtak gyakorlathoz menni, ami bizony azt jelentette, hogy voltak pályaelhagyók (iskolaelhagyók). Problémát jelent az is, hogy a gyakorlatot többször a tanév végén tartják, így az elmélet-gyakorlat összhangja nem tud megvalósulni. Problémaként vetődött fel az is, hogy már a 10. évfolyamot követően van összefüggő nyári gyakorlat a diákoknak, úgy, hogy a szakmai képzés (szakirányú képzés) még el sem kezdődött.

A **sport ágazatban:** azt mondták a jelenlévők, hogy nem okoz gondot a tanulók duális partnereknél történő elhelyezése, mert a sportegyesületek szívesen látják a tanulókat, egyébként is általában leigazolt sportolókról van szó, akik tagjai a sportegyesületnek, és eddig is kaptak díjazást.

Valamennyi ágazatra vonatkozóan az hangzott el, hogy kevés kivételtől eltekintve az elméletet az iskola, a gyakorlatot (ahol van) a külső képzőhely oktatja. A külső képzőhelyek nem kívánták átvenni az elméleti képzést.

PTT és KKK bevéálása

A KKK kötelező érvényű, de a PTT a módosítást követően csak ajánlás. Ez lehetővé teszi, hogy a tapasztalatok alapján az iskolák módosítsák a szakmai programjukban az óraterveket, a tananyagtartalmakat átcsoportosítsák. Több területen (divatszabó, egészségügyi technika) is megfogalmazódott, hogy ahhoz, hogy a szakmai képzés megfelelő színvonalon biztosítva legyen, szükséges már az ágazati alapképzésbe is „becsempészni” olyan elemeket, amelyeket nem ír elő a PTT, de segítik a később kezdődő szakirányú oktatást.

Az új típusú vizsgáztatást sikerrel bonyolítjuk. A kollégák még tanulják a projektoktatást, a portfólió készítéséhez szükséges segítségnyújtást, de jó úton haladunk.

Felnőttek szakmai képzése

A szakképző intézményekből jelen lévők valamennyien jelezték, hogy van náluk felnőttek szakmai oktatása. Olyan is van, ahol teljes egészében egy ágazati képzőközpontban folyik a képzés, az iskola lényegében csak a nevéet adja hozzá, de az ÁKK minden feladatot átvesz (elmélet+gyakorlat). Azért nem az az általános.

Többségében az iskolák oktatói végzik délutáni oktatás keretei között a szakmai oktatást. Itt problémaként vetődött fel, hogy nincs osztályfőnök ezekben a csoportokban. Adminisztrációs díjat kapnak ugyan a feladatért, de ez lényegesen kevesebb, mint a nappali képzésben az osztályfőnöki pótlék, holott a feladat, a kapcsolattartás, odafigyelés, nőgatás, ... itt fokozottan fontos. Javasoljuk, hogy a felnőttek oktatásában is legyen lehetőség osztályfőnöki pótlékot adni.

Szekció specifikus téma

A szekcióban történt beszélgetések során kiemelt hangsúlyt kapott a Covid-19 okozta probléma az egészségügyi képzésben, valamint a művészeti képzések és az EGYMI-k speciális helyzete.

Nem csak a szekcióban résztvevőket érintően került elő az a probléma, amely hátrányosan érinti a technikai diákokat az érettségi vonatkozásában. A szakképzési törvény előírja, hogy maximum 3 tantárgyból lehet előrehozott érettségit tenni. Nem nevesíti a tantárgyakat, de a szakképzés átalakítása előtt tartott tájékoztatókon elhangzott, hogy ez azt jeleníti, hogy a 12. évfolyam végén magyar, matematika és történelem tantárgyakból levizsgáznak a tanulók. Ezek befejeződnek a 12. évfolyamon, és az idegen nyelv marad a 13. évfolyamra elég nagy óraszámában, aztán a 13. évfolyam végén abból is leteszik a diákok az érettségit, és a szintén 13. évfolyam végén lebonyolításra kerülő technikai vizsgával áll össze lényegében az érettségi.

Ez a szabályozás azt jelenti, hogy, ha valaki idegen nyelvből előrehozott vizsgát tesz, mondjuk a 12. évfolyam végén (vagy akár korábban is) akkor valamelyik kötelező tantárgyból nem tud, tehát abból majd a 13. évfolyam végén. Van órakeret arra, hogy ezekből a tantárgyakból szinten tartó, felkészítő órákat Tartsunk, de mi van, ha csak egyetlen diák él az előrehozott nyelvi vizsga lehetőségével? A nyelvi előkészítősök különösen rossz helyzetbe kerülnek, mert

vagy nem tesznek nyelvből előrehozott középszintű vizsgát, hogy majd a rendes érettségivel emelt szintűt tegyenek, vagy tesznek, de akkor valamiből (magyar, matematika, történelem) nem tudnak vizsgázni a 12. évfolyam végén. Átgondolásra javasoljuk ezt a törvényi szabályozást, mert úgy véljük, hogy hátrányos helyzetbe hozza a szakképző intézményekben tanuló diákokat.

Hátrányos az is, hogy technikumban már az előrehozott érettségi vizsga megkezdésének feltétele az 50 órás közösségi szolgálat megléte. Ezt a gimnáziumokban csak a középiskola befejezését követő érettségi vizsgáig várják el.